

562-47-4

452

Ціна 1 марка

# МАЛІ ДРУЗІ

✳ ЧАСОПИС ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІТВОРИ ✳

Число 4

АВГІБУРГ

Рік 1947





## Садочку мій...

Я мав чотири роки... Пам'ятаю:  
Я біг до саду, повного врожаю,  
Мені вклонялись дерева крислаті  
На сливи, груші, яблука багаті,  
Я був тоді, мов ангел у раю,  
Бо це було  
у рідному краю.

Стояли мати між іллям зеленим,  
Сміялись батько з яблуні до мене,  
Навперемінку обзивались: »Сину,  
Он яблучко..., Он грушка... Підійми но!«  
А сонечко питалося мене:  
»Скажи, чи справді яблучко смачне?«

Коші винались, їх було багато,  
Понявся сад чудовим ароматом\*),  
Він шепотів: »Хай поживуть унуки,  
Що прадідівські зготували руки«.  
І дідуся я з вдякою задав,  
Що наш садок щепив і підливав.

Вже п'ятий рік кочую чужиною,  
Та спогад той усюди йде за мною —  
Садочку мій, кому ти зеленієш,  
Чи ти по-давньому шуміти ще умієш?  
Чи ти мене чекаєш ще, чи ні,  
Чи вже забув мене на чужині?

Я бачу пні твоїх дерев крислатих,  
Притулених до біленої хати;  
Я чую шум твого дрібного листя,  
Що об шибки метеликами б'ється!  
Я знаю-вірю: час такий йде,  
Що знов мене до тебе приведе.

Володимир Переяславець

\*) Аромат = запах, пахощі.

Рисунок на обгортці В. Баляса.





## БІЛОЧКА-МАНДРІВНИЧКА

I

Маленька білочка народилася в кінці літа. Вона була зовсім голенька і сліпа.

— Це нічого, — сказала мати білка її старшим братам і сестрам, що зневажливо подивилися на неї. — Ви теж були колись такі, а тепер бачите, які у вас пухнасті хвостики й вушка з китичками.

І справді, маленька білочка за кілька день покрилася м'якою пухнастою шерстю, швидко відкрила свої горіхові очі — вони й завбільшки були, як маленький горішок і кольору такого.

Але як тільки подивилася — очі стали відразу як великий горіх, бо навколо було дуже цікаво і все хотілося швидше побачити.

Вона висунула гостру цікаву мордочку з гнізда, повела вушками і спитала маму:

— А що то, мамо, таке?

— То стара ялина, ми будемо тут жити взимку. То гарна, стара ялиця: на ній багато смачних шишок і велике дупло для нашого помешкання.

— А то що?

— А то стрибають пташки... Вони, правда, дуже балакучі, особливо вранці та ввечері, але шкоди нам не роблять. А

он, бачиш, що крадеться поміж деревами. Отого звіра бережись, то стара лисиця, вона хитріша від усіх в лісі і може тебе з'їсти. Та в тебе скоро виросте хвостик і лапки зміцніють, я навчу тебе стрибати по верхах дерев і тебе ніхто не спіймає.

Маленька білочка з задрістю дивилася на своїх старших братів і сестер, що стрибали по зелених ялицях. Їх ніби то вітер перекидав з ялини на ялину. Вони могли стрибати по всьому лісі. Правда, вони приносили маленькій сестричці червоних ягід і білих грибків і горішків, та всі дуже хвалилися, що вони вже великі.

— Хоч би й мені швидше стрибати й бігати, — думала маленька білочка, — я б їх усіх випередила і забігла б найдалі.

Та от вже і в неї зміцніли лапки, хвостик став пухнастий і вже міг махатися над її мордочкою, як віяло. А над вушками вирости маленькі китички, вузькі і гострі, зовсім як щіточки на дитячих пензликах: мати почала вчити її лазити й стрибати.

— Це добре, що підросла маленька білочка, — сказала мати білка, — нам тепер багато роботи і ти теж допомага-





тимеш нам. Нам треба користуватися гарною годиною і зробити запаси на зиму. Тільки ти, білочко, не забігай далеко. Далі дуба й ялиці не ходи.

Щодня тепер уся родина розбігалася по лісі і зносила до душла старої ялини горішки, гриби, шишки.

## II

Коли вперше вирушила і маленька білочка, був чудовий ранок. Ліс стояв різнокольоровий, барвистий. Жовте, червоне, руде листя завітчувало дерева, і одно дерево красувалося перед другим. Це були ще перші осінні дні. Небо було синє-синє, і в повітрі літало серпанкове тенесеньке па-

вутиння. То ткали його павуки, а воно, легеньке, від найлегшого подиху вітру рвалося й летіло, і блищало на сонці, як срібло.

— Я пострибаю далеко-далеко, — подумала маленька білочка. — Хіба цікаво стрибати навколо старої ялини й дуба?

Вона все тут знала й вже стільки разів чула, що мурмоче старий дуб, коли вітер шарудить його листям, а ялина тільки ледь-ледь похитує волохатими вітами.

От білочка і пострибала. На зустріч їй летіли кольористі балакучі пташки, стрівалася різна комахня. Всі були заклопотані, поспішали так, як і вона.

— Ой, яке грибне місце! — скрикнула білочка, побачивши зелену галявину і багато, багато різних грибів.

Вона кинулася збирати їх.

— С-ш-ш-ш, — раптом чує вона страшне сичання і бачить, як до неї повзе довга, покручена, тонка й слизька деревина, тільки без гілля і без листків. То була гадюка. Білочка не знала, але злякалася, бо ніколи не бачила, щоб дерева повзали.

Вона прожогом кинулася вгору.

— Краще додому побігти! — подумала білочка і пострибала назад, але перед нею відкривалися все нові й нові, незнайомі місця. Вона переплутала верхи дерев, по яких стрибала, і... заблудила.



— Дук! Дук! — закричала вона, але ніхто, ні мама, ні тато, ні сестри не почули її. Вона ж була далеко.

А вже вечоріло. Внизу шмигнув сполоханий сірий зайчик, прищуливши вуха.

— Зайчику, — гукнула вона, — чи ти не знаєш, як пройти до старої ялини?

Зайчик на мить зупинився.

— До старої ялини? Хіба тут мало старих ялин у лісі! Ні, не знаю, і ти краще сиди на горі, бо тепер тут бігає хитра руда лисиця і одноокий вовк вийшов на прогулянку.

І лисиця, і вовк — це було дуже страшно. Краще вже переночувати тут, а вранці побігти шукати рідну ялину.

На широкому гіллі білочка побачила чимале гніздо з яєчками. Їй хотілося їсти. Гадюка так її налякала, що вона й забула про гриби. І недовго думаючи, білочка повишувала яєчка, викинула шкаралупки, а сама вместилася у гніздечко.

Гніздо було вистелене мохом, і спати було добре. Вся ніч пройшла спокійно. Але тільки почало розвиднятися, хазяйка гнізда, буркотуха сова, повернулася з нічних промислів додому. Вона залопотіла крилами над білкою.

— Ач, злодійко! Що ти наробила? Я тобі очі виколо!

Білочка схопилася, як опечена, і стрімгодов кинулася з гнізда. Та поряд на гілці чекало нове лихо. Хитрі очі ку-

ниці стежили за нею. Білочка стрибнула вниз і опинилася на березі ставка. Куниця стрибала за нею. На ставу плавало латаття, та воно не могло витримати білочку. Але ось вона нагледіла: пливе великий шматок березової кори. Вона миттю стрибнула на нього; він загойдався, але витримав. Білочка, як парус, розправила свій рудий хвостик і вітер погнав білячий човник до протилежного берега.

— Тепер я ще далі від моїх рідних, — з сумом подумала білочка, і хоч на протилежному березі був такий же гарний ліс, але білочці здавалося, що все там гірше.

### III

З кожним днем холоднішало, опадало листя, пташки збирались великими зграями і дзвінко, галасливо прощалися з рідними лісами й полями. Вони мусіли відлітати далеко у вирій, бо тут узимку і холодно для них було і з їжею важко.

Білочка примостилася в дуплі тремтливої осики. Але дупло було маленьке, незатишне, часто вночі дощ мочив її до кісток. Білочка дуже сумувала. Вона розпитувала всіх, як їй переправитися на той бік ставка і знайти стару ялину.

— Я б перенесла тебе на крилах, — сказала якась лагідна пташка, — але боюся, що ти зловиш їх, а мені ж треба на них далеко летіти.



— Я б повів тебе околицями, — сказав розважливий кріт, — але мені ніколи, я поспішаю збудувати нове помешкання на зиму під землею.

— Я б узагалі тобі радив не хвилюватися даремно, — зауважив хазяїноватий їжак, — а краще подбати про зиму, можливо ти й не знайдеш своїх і собі нічого не влаштуєш, от і замерзнеш, коли прийдуть морози.

— Я не хочу жити одна! Мені так сумно! — зітхнула білочка.

— Ну, то йди до мене, — сказав їжак, — тільки, звичайно, роби все, що я накажу. От зараз я теж лаштую помешкання на зиму. Ходім, я тобі покажу, як це робити.

Вони підійшли під велике дерево, де нападало багато листя. Їжак почав качатися у листі, і листя напосідало йому на голки. Це була дуже кумедна картина! Листя стирчало в усі боки, і здавалося — купа листя суне по стежці. Білочка не стримала й розсміялась.

— Що тут смішного? — розсердився їжак, — ну, наколюй і ти листя!

Та білочка як не качалася, листя до неї не приставало. Їжак розсердився і прогнав її.

Білочка боялася відходити від своєї осики. Вона ж ще була маленька й дурненька і могла знову заблудити. Та в осипці не тільки вона одна жила,

туди під кору поналазили жуки, червяки, різна комашня, щоб там перезимувати. Що ж було робити? Довелося їй трохи запастися хоч чимнебудь на зиму. Вона принесла горішкив, шишок, сухих ягід.

#### IV

А дні минали. Короткі дні, а ночі довгі і вже холодні! Вітер дув сердитіше, дощ мочив частіше — і раптом згорн почало падати щось біле, пухке і холодне.

— Сніг! Сніг! — зацвірінчали снігурі, що не відлітали на зиму у вирій. Маленька білочка лежала, зіщулившись, у дуплі. Вона зовсім замерзла. Раптом у дупло просунулась чиясь біла вухаста мордочка.



— Здорова, білочко! А я таки знайшов твою стару ялину. Там твої батьки плачуть за тобою, біжімо до них, уже замерз ставок, і ми пострибаємо навпростець.

Це був той заєць, з яким вона колись розмовляла.

— Я не пізнала тебе зразу, — сказала вона, — ти був сірий, а тепер побілів.

— Та я навмисне побілів — відповів хитро зайчик, — щоб мене не так легко було помічати на снігу.

— Ну, біжімо швидше!

Маленька білочка так зраділа! Ви й уявити собі не можете, як!

— Я хочу понести їм ті горішки й ягідки, що я припасла, — сказала вона.

Зайчик подумав трохи.

— Добре, ми зробимо ось що: ти сідай мені на спину і бери в лапки гостинці, а я одним духом домчу тебе до дому.

Вони так і зробили. Заєць пострибав до лісу. А білочка сиділа на спині і міцно тримала горішки та ягоди в лапках, а коло старої ялини вже чекали і тато, і мама, і брати, і сестри, і всі білчині родичі, і старий дуб мурмотів, як завжди, і велика ялина ніби хотіла обняти малу мандрівничку волохатими лапами.

Та мандрівничка була вже немала, вона була вже великою і розумною білкою, знала добре весь ліс і вже нізащо не заблукає в ньому.

О. Іваненко

Рисунки М. Левицького



## ТРИ БІЛІ ЛЕБЕДИ...

Сіли, сіли на воді  
Три білі лебеді.

Три білі лебеді  
Закружляли на воді.

Перший лебідь проказав:  
— Я вже довго мандрував,

Я не чую більше крил,  
Зовсім вибився із сил.

Закружляли на воді  
Два білі лебеді,

Вони братіка взяли,  
В синє небо підняли.

Синє небо, синій край,  
Полетіли за Дунай,

Полетіли втрьох вони  
До теплої сторони!

Леонід Полтава



## НАШІ ДОРОГИ



Шляхи, дороги і стежки, долини, гори і горбки... Полями, тихими гаями, стрімкими кручами, пляями маршуєм, браві новаци.

Десь потяг рейками женеться, автобус десь шляхами мчить, десь корабель і десь літак — а в нас не так; у нас ще краще — до дороги ми маєм власні ноги.

Без рейок потяг вам не піде, що варт без річки корабель? Кущами авто не поїде, літак не сяде серед скель. А ми йдемо, куди захочем, суха і мокра наша путь, куди покажуть наші очі, туди і ноги понесуть.

Для нас немає гір ні круч, на скелі пнемся обіруч, бо нам ні рук, ні ніг не жаль — усюди рівно нам і просто, чи вбрід,

чи кладкою, чи мостом, аби в незнану знадну даль!

Минаєм села і дороги, не чуєм спеки, ні знемоги, ні перед трудами тривоги, нам перешкода не страшна.

А з-за горбів, мов чуйні стежки, на нас глядять перковні вежі, і кличе синя далина. Які чудові ці пригоди чи то у дощ, чи в час погоди у царстві матері-природи! Кризь світ, природу ця дорога веде до правди і до Бога.

Вітай нам, сонце променисте, вітай повітря свіже, чисте, тебе, мов бджоли мед, п'ємо. Усюди підем, де захочем, перепливе і перескочим, а, може, й — перелетимо... Р. З.



### УСМІХАЄТЬСЯ ОСІНЬ

До мети добігає вже Літо,  
Як змагун, як бігун, що на площі,  
І стрічає нас Осінь привітом:  
„Гей, здорові, дівчата і хлопці!  
Як жили пластуни й пластунята,  
І орлиці, й орли, ще й орлята?  
Скільки рік та озер проплили,  
Скільки гір пролетіли, орля?“

„Постривай, не прохати нас двічі!  
Є у нас олівець і нотатник,  
Все згадаєм, до крихти полічим,  
Підрахуємо все акуратно.“

„Ну, хороший баянс\*), що й казати!“  
Усміхається Осінь багата,  
В подарунку нам груші, несе  
І запрошує в школу, як все.

В. Переплывець

\*) Баянс = підраунок, підсумок.



## ЯК ТО ЮРА РАЗ СТРИБАВ І ЧОМУ ШТАНЯТА ПРАВ

Понад берегом ріки мандрували новаки. Юра їх проворно вів, аж натрапили на рів: ні широкий, ні вузький, ні глибокий, ні плиткий.

Лесь говорить: „Юро-брате, треба кладку збудувати.“

Славко радить: „Нам би слід надокколо йти в обхід.“

Юра каже: „Я не хочу! Я цей рівчик перескочу. Дайте місце, розступіться і від мене скоків вчіться!“

Розігнався він щосили, як не скочить — Боже милий! — як лише далеко вмів — просто... в рів, — ні широкий, ні вузький, ні глибокий, ні плиткий.

У болоті спали жаби — троє внуків коло баби. Жаба зляку півжива, жабенята в плач: ква-ква!

Недалеко рак-сусіда тільки взявся до обіду, з'їв три ложки, не доїв — з переляку побілів.

Тільки п'явка — не страшко, зміркувала, хто Юрко, новака не пожаліла, присмокталася до тіла, хлєпче кров, мов молочко (якби знала, Боже крий, що наш Юра — ройовий!).

Понад берегом ріки таборують новаки. Наш Юрко — душа завзята, сушить на пеньку штанята і тим часом — хто вгадає? — через рів, мов хорт, стрибає.

Юра — хлопець не ледачий, не злякався неудачі, скок відважно повторив — ну, і скочив аж за рів, — ні широкий, ні вузький, ні глибокий, ні плиткий.

*Р. Завадович*



Рис. М. Михалевич



## ПОГОРІХИ

Золотаве та ворсисте та ши-  
роке та рясне зап'яло ліщину  
листя — навіть зір не про-  
зірне.

А під листям тихо-тихо на  
тоненьких гілочках причаїлися  
горіхи у зелених кожушках.

Ой, горіхи, не сховатись,  
хоронись, не хоронись — як на-  
скочим ми, малята, в мовчаз-  
ний осінній ліс...

Затремтять ліщина сміхом,  
різнобарвно зацвіте...

Не сховаються горішки по-  
під листя золоте.

Ой, поглянь, які хороші! Та  
усе по два, по три!

Лесь у шапку, Дарка в ко-  
шик... От і радість дівчорі!

Петрик тягне повну торбу,  
Галя в пелену збира. Сонце  
тихо суне вгору — вже й обі-  
дати пора! От малеча вся зій-  
шлася — повні кошики в руках.

— Тільки де ж це наша Та-  
ся, метушлива та метка?

Заховавшись під гілку, під  
кущем в рясній траві, Тася  
дивиться на білку, що ось мель-  
кає в листві.

Тася стиха ледве диха... во-  
рухнутися — біда! А звірок  
гризе горіхи й шкаралупку ви-  
кида. Стриб на гілку, вигне  
спинку, розкошлатить довгий  
хвіст та з ліщинки на ліщин-  
ку, та з-під листячка — під  
лист!

Та така ж мала та спритна  
та забавна та прудка... Час  
збігає непомітно — все б ди-  
вилась на звірка.

Тільки чути — кличуть: „Та-  
сю!“... Підвелася — білка стриб!  
Вмить метнулася, подалася в  
лісовий зелений гліб.

А до Тасі діти з сміхом: „Що  
ж ти, Тасочко, сама? Де ж усі  
твої горіхи?“ — А горіхів і  
нема.

— Ах, ти ж білко-сіра спин-  
ко! Що ж ти Тасю підвела?  
Через тебе цю торбинку я по-  
рожню принесла!

Та сміється Тася рада, бо  
малі приятелі — Дарка, Лесь  
і Петрик радо всі горіхів їй  
дали.

*Наталія Забіла*

### Кмітливість

Біжать до саду діти ясноокі,  
Засмагли, балакучі, повнощокі.  
А сад, рясні наклонючі віти,  
Немов би кличе: — Завітайте,  
діти.

Хлоп'я іде під віти ворущкі:  
— Добридень, діду! Як, грушки  
м'які?

Чи скоро до-кramниці рушимо?  
А садівник сміється:

— Ач, які!

І щедро наділяє грушами.

*Яр-Славутич*





## Д О Ш К О Л И

Ось-ось ударить вісім  
На вежі угорі —  
Збираймося скоріше  
До школи, школярі!

Чужа навколо мова,  
Чужі міста, поля,  
Та школа таборова  
І рідна і своя.

Ми знаєм — ми пташата  
Без теплих, рідних гнізд —  
Наука — рідна мати  
Дав нам міць і ріст.

Вона додасть нам сили  
Добитись до мети  
І Батьківщині милій  
В потребі допомогти.

Роляник

## С П І В А К И



І звідти долинуло кілька зу-  
хвалих „ку-ку!“

Хвалились, сварились, ледве  
не побились, і врешті на тому  
вони погодилися, що підуть до  
півня. Він, звісно, співак. Не-  
хай їх розсудить — і зробили  
так.

Приходять. А півень сидів  
на кілку і дзвінко співав своє  
„ку-ку-рі-ку!“

— Добридень вам, півнику, —  
мовила жабка.

— Вітаю, — сказав він, здій-  
маючи шапку. — Що трапи-  
лось з вами?

— Та ось ми не знаєм, хто  
з двох нас найкраще співає?  
А ти ось послухай, не горди  
і нас по правді розсуди!

І жабка скоренько надулась,  
мов гуля, „ква-ква“ закричала,  
а ззаду зозуля аж хвіст роз-  
пустила: „ку-ку“ та „ку-ку“ —  
неначе у себе на гілці в ліску.

Такий вони гамір зчинили,  
що страх!

Вилізла жабка на жовтий  
листок та й зарипіла своє: —  
Ква-ква-квок! — Хвалиться: —  
Люблять і риби і раки слуха-  
ти мій голосок!

А сива зозуля кричить їй із  
гаю:

— Ну й голос! Я гіршого,  
справді, не знаю! От мій голо-  
сочок — краса у ліску!



Півник злякався, сховався в кущах. Ще довго він потім дрижав під дубком, ще довго зітхав: „Ну, й дурні, ко-ко-ко!“

Співачки між тим до Сірка почвалали.

— Добридень! — вони йому вкупі сказали.

А потім зозуля:

— У нас суперечка: хто краще співа. — Скажи, розсуди, ти в нас голова!

Та як почали і „ку-ку“, і „ква-ква“, то аж у городі зав'яла трава.

Від крику Сірко заховався до буди — і знову вони не діждалися суду..

Цілісінький день так обидві ходили, — від крику захрипли, втомились, змарніли.

Вертались додому у смутку, в журбі і сілі над ставом-спочити собі.

Аж тут, за горбком невеличким, в долині, сидів соловейко малий на калині.

Він сварку почув — і полинув над став, — зафитькав, затьохкав, та ще й засвистав.

Стелилася пісня його над ланами, над шляхом курним, над селом, над лісами, — аж вітер принишк у високих житах, заслухались люди на спів той в садках. Виліз із буди прважний Сірко. Півень забув про своє ко-ко-ко...

А наші співачки помчались додому і співом своїм не хвалились нікому.

*Ніна Бурик*

## Т Р И Д І В Ч А Т К А . . .

Три дівчатка білолиці  
Стежочкою йшли,  
У зеленій, у травіці  
Яблучко найшли.

Доні це були чемненькі,  
Не сварилися,  
По частині по рівненькій  
Поділилися.

А Івасик це уздрів  
І у школі розповів,  
Що дівчатка білолиці  
Стежечкою йшли,

У зеленій, у травіці  
Яблучко найшли.  
Доні це були чемненькі,  
Не сварилися, — *і т. д.*

*Роляник*





## НА ДОБРАНІЧ!

### I

Був собі, жив собі невеличкий жучок.

Де він жив — хто його знає. То у лісі літав, то на луках, де ніч застане там і засне. Такому малому хіба багато треба? А який він — може хочете знати? Ох, важко сказати про це...

Як сівав він на гілочці, пташки казали:

— Он зелений жучок, зловімо його!

І пурх, пурх до нього. Та хіба він дурний був, щоб і дати себе з'їсти? Дж дж-дж.. розправив крильця й полетів. Летить проти сонечка, на луки, а квіти й кажуть:

— Що то за гарний, золотий жучок летить!

А ввечері, десь у холодочку, в затінку, він здавався жабкам зовсім чорненьким. Так, ніхто не знав, який він насправді. Та це було йому байдуже, — жити було весело, їсти було досхочу. Все він навколо облітав і знав і з усіма був знайомий. Сонце гріло, пташки співали. Отак би все життя!

### II

Проминуло літо як на крилах і наступила осінь.

У лісі ледь-ледь зашаруділо листя і ніби хтось тихо ходив по під березами й кленами. І де не пройде — там листя става-

ло золотим і червоним. Мабуть то ходила осінь, тільки так, щоб її ніхто не бачив.

Вже не пізнати було рідного лісу, рідної галявинки, рідного ставка. Квіти пов'яли й посохли, травичка пожовкла. Усі були заклопотані, всі готувалися до зими. Жучок літав то туди, то сюди і не знав, що йому робити. Пташки збиралися гуртками і співали, але вже не так, як улітку — весело та дзвінко — а так сумно-журно:

Осінь ходить по діброві,  
Золотить листки кленові,  
Ми прощаєм рідний гай,  
Летимо в далекий край.

— Невже всі з лісу відлітають? — затурбувався жучок. — А якже я? Мабуть і мені треба летіти.

Ось пташки знялися високо, високо і зникли за хмарами. І щодня відлітало все більше і більше птичок.

### III

Опало листя. Жучок полетів до ставка. Велика жаба та п'ятеро жабенят сиділо на латочці.

Жучок присів оподалик на пеньку — все таки обережність не заважає — і спитав чемно:

— А коли ви збираєтесь відлітати?

— Відлітати? Ква-ква! Які дурниці! Хто ж розумний від-



літає? Ми ляжемо спати на самому дні, у себе дома, в м'якому мулі, правда, дітоньки?

— Так, так, ква-ква! — заквакали жаб'ячі діти на знак згоди.

— А що ж мені робити? — перелякано спитав жучок.

— Якщо хочеш, можеш і ти спустатися з нами, — місця в нашому домі на всіх вистачить. І не бійся: таких, як ти, ми не їмо. Ну, ходімо діти.

І жаба стрибнула в ставок, а за нею її п'ятеро жабенят.

Жучок глянув на воду і аж моторошно йому стало. Він же утоне, коли пірне так глибоко — та й вода така непривітна, холодна.



Смик Стецько із річки вудку —  
Скаче серце тропака:

„Що спіймалось?”

Ой, мій смутку...  
Тільки з'їло червяка...”

Що ж то з'їло? Марто, Гнате,  
Можеш пальцем показати?

Сидить жучок і журиться:

З пташками високо,

З жабками глибоко,

Де ж моя хатонька,

Де ж мені спатоньки?

А тут ще вітер подув і жовте листя поплило за вітром по воді. Холодно, невесело жучкові.

— Полечу, пошукаю і собі хатку, — вирішив він.

Під корінням пенька в землі він помітив невеличку дірочку.

— А ну подивлюсь, може то для мене хатка буде?

Він встромив голівку в дірку і побачив, що дірочка — не дірочка, а справжня нірочка. Він сміливо вліз увесь і раптом зупинився. З десятеро змій спали там, переплівшись. А в самому кінці спала, скрутившись, найстаріша змія, — а біля входу одна невеличка. Але й ця невеличка була як велетень велетенський, порівнюючи з жучком.

Жучок затремтів і кинувся назад. Невелика коло входу раптом позіхнула і глянула просто на нього. Але не встигла вона й поворухнутися, як жучок дременув так, як тільки могли його нести ніжки.

— І де ти загинув, мале, дурне? — почув він коло себе. Обернувся і побачив старого жука з рогами.

— Дядечку, я потрапив до страшних змій. Вони теж сплять, а я їх збудив. Тікаймо, вони з'їдять нас!



— Не лізь, куди не треба!  
Так тобі й треба! — засміявся  
старий. — Та, то веретільники,  
великі ящірки. Дуже ти їм по-  
трібний, вони вже на зиму по-  
лягали.

— А що ми робитимемо?

— І ми ляжемо. — І старий  
показав жучкові щілини в корі  
старого дуба. — Отут ми й по-  
спимо, бач, як вже холодно.

— І довго спати? — спитав  
жучок. Я не люблю довго спа-  
ти, я більше люблю літати.

— На холоді не політаєш, —  
засміявся старий. — Поспи до  
весни, поки пташки повернуть-  
ся і квіти завітуть.

— Хм... — похитав головою  
жучок. — Що ж спати, так спа-  
ти, — промовив і склав криль-  
ця. Він дуже втомився в часі  
свої мандрівки і охоче заснув  
на цілу зиму.

— А старий жук потихенько  
наспівував:

Люлі, люлі, жучку  
Спи, засни!  
Поки стане тепло  
До весни.

А потім і сам став кліпати  
очима і теж заснув.

Надобраніч, жучки!

О. І.

## ГОРДИЙ ГРИБ

Серед лісу є дубок,  
Під дубком росте грибок.

„Он який!“ — І за хвилину  
Гриб беркицьнув у торбину.

Вчора був грибок ось-тицький,  
Мов наперсточок маціцький.

Так пропав по нім і слід —  
З'їв гриба у ющі дід.

Р. Роляник

А сьогодні — го, го, го,  
Не впізнали б ви його!

Став на дуба гриб дивитись,  
Перед дубом став хвалитись:

„От, ще день, чи два зажди,  
Стану більший я, як ти.

Так тоді ти геть з поляни,  
Гриб отут за пана стане!“

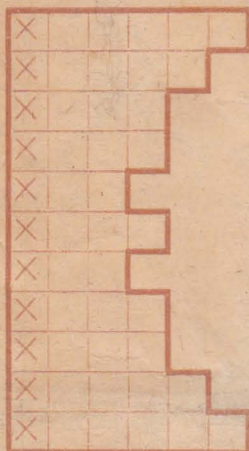
Ще не вимовив тих слів,  
Вийшла баба з-між кущів.





# Розгадаймо.

## ХРЕСТИКІВКА



1. Назви орла
2. Частина воза
3. Росте восени
4. Ріка на Волині
5. Сучасне Українське Військо
6. Наше святе місто
7. Столиця Італії
8. Інакше корабель
9. Колючий звір
10. Українське місто
11. Осінній квіт

Початкові букви слів, вставлені на місце хрестиків, дадуть два святі для нас слова, — ці слова є найважливіші в пластовій присязі.

ЯКА ЦЕ ЗЕМЛЯ?

Ряставіла

ЯКА ЦЕ КРАЇНА?

Фангієата

ХТО ЦЕ?

Платон Воскавий

Розгадки загадок, поміщених у „Малих Друзях“ ч. 3: Хрестиківка: 1. Сивуля, 2. Львів, 3. о, 4. видра, 5. Ужгород, 6. Токію, 7. и, 8. цифра, 9. Ямпіль. Початкові букви дають другу назву Дніпра: Словутиця. Магічний квадрат: 1. око, 2. кіс, 3. оса.



„МАЛІ ДРУЗІ“, додаток до „Нашого Життя“ для дітей молодшого і середнього віку. — Ч. 4. Вересень 1947. — Редагує колегія Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. — Адреса: „Малі Друзі“, Augsburg, Speyerer Str. 1. (Ecke Birkenfelder Str.)

Authorized by EUCOM No. Civil Affairs Division 14, July 1947 Authorization A. O. 383. 7 GEC-AGO. Editor: Pawlo Kotowycz. — Druck: Holzmann, Bad Wörishofen.